

Karin Ågren

Köpmannen i Stockholm

Grosshandlares ekonomiska och sociala strategier under 1700-talet

UPPSALA
UNIVERSITET

Innehållsförteckning

TABELL- OCH FIGURFÖRTECKNING	8
FÖRORD	11
KAPITEL 1. Driftiga dynamiker eller privilegierade parasiter?	15
Handelns omdiskuterade betydelse.....	16
Orsak till agerande.....	19
Rationalitet och strategier.....	22
1700-talets politiska och ekonomiska struktur	25
Borgarnas privilegier.....	26
Att skapa goda relationer	29
Behovet av tillit	30
Nätverkens funktion	32
Hur förklara agerande?	34
Hur analysera agerande?.....	36
KAPITEL 2. Grosshandlarnas arena	39
Staden och den egentliga befolkningen	39
Borgerskapet.....	41
Stadens förvaltning.....	43
Verksamhetens organisering.....	44
Gemensam organisering	46
Världslig och andlig makt	51
Ekonomiska förhållanden.....	53
Stockholms grosshandlare i fokus	55
KAPITEL 3. Identifiering och differentiering	60
Borgerskapets taxering	61
Alla grosshandlare	64
Grosshandlaränkor.....	67
Grosshandlarna och kontributionen.....	71
Ekonomisk slutsummering	75
Brutto- och nettoförmögenhet	80
Sammanfattning.....	84

KAPITEL 4. Tager du denna...?	86
Makten över äktenskapet	86
Kärlek och krav	88
Äktenskapsteorier	91
Vem tar vem?	93
Klassificering och gruppering	95
Källor till familjen	96
Grosshandlarnas giftermålsmönster	100
Exempel på reproduktiv strategi	107
Exempel på reduktiv strategi	109
Exempel på expansiv strategi	110
Lyckades strategierna?	111
Barnens karriär och äktenskapsmönster	114
Sammanfattning	116
KAPITEL 5. Krediter, kontakter och konkurser	119
Kreditsystemet	119
Bouppteckningar och konkursakter	122
Aktiv in i det sista	124
Grosshandlarnas debitorer	128
Relation till gäldenären	131
Grosshandlarnas kreditorer	135
Relation till borgenären	138
I nöden prövas vännen?	140
Kreditgivande släktingar	143
Annan verksamhet, samma kontakter?	146
Sammanfattning	149
KAPITEL 6. Strategisk konsumtion	151
Konsumtion som hot och möjlighet	152
Grosshandlarnas konsumtion	155
Husets placering	157
Rika och fattiga kvarter?	161
Granne med sin svärfar	167
Ekonomiska investeringar	168
Bland silverskålar och linnesarvetter	170
Metaller, ädla och oädla	171
Textilier och accessoarer	172
Möbler, glas och porslin	174
Tavlor, böcker och musikinstrument	177
Tillgångar och kapital	180
Sammanfattning	184

KAPITEL 7. Inkluderande invandrare?	186
Påtvingat och frivilligt utanförskap	188
Medlem eller inte medlem	190
Ekonomiska skillnader	193
Brutto- och nettoförmögenheter	195
Äktenskap	197
Krediter	204
Skulder	205
Fastighetsinnehav	206
Konsumtion av lösa föremål	209
Sammanfattning	211
KAPITEL 8. Köpmannen i Stockholm	214
Ekonomiskt heterogena och socialt homogena	215
Teoretiska och metodiska utgångspunkter	218
Varför gjorde de på detta viset?	220
BILAGA A. Den undersökta populationen	224
BILAGA B. Karta över Stockholm 1729 (SSA)	230
BILAGA C. Källor till genealogiska uppgifter	231
BILAGA D. Bouppteckningsmaterialet	233
Lagen om bouppteckningar	233
Källkritiska aspekter	234
De saknade	235
Tid mellan dödsfallet och bouppteckningen	237
Från fastighet till tagelmadrass	238
BILAGA E. Beräkning av fast pris	241
BILAGA F. Metoddiskussion angående analysen av äktenskap	245
Yrkeskategoriseringar	245
Grosshandlare som gifte sig två gånger	248
Källkritisk diskussion om ogifta grosshandlare samt grosshandlare vars äktenskapsmönster ej gått att fastställa	248
SUMMARY	250
Theoretical and methodological framework	250
Economically heterogeneous and socially homogeneous	252
Why did they act as they did?	255
KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	258
PERSONREGISTER	273